

UKŁAD

o nierozprzestrzeleniu broni jądrowej,

sporządzony w Moskwie, Waszyngtonie i Londynie dnia 1 lipca 1968 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 1 lipca 1968 roku sporządzony został w Moskwie, Waszyngtonie i Londynie Układ o nierozprzestrzeleniu broni jądrowej.

Po zaznajomieniu się z powyższym układem Rada Państwa uznała go i uznaje za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych; oświadcza, że wymieniony układ jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 3 maja 1969 roku.

Przewodniczący Rady Państwa: *M. Sychalski*

L. S.

Minister Spraw Zagranicznych: w z. *J. Winiewicz*

(Tekst układu zamieszczony jest w załączniku do niniejszego numeru.)

Przekład.

UKŁAD O NIEROZPRZESTRZENIANIU BRONI JĄDROWEJ

Państwa zawierające niniejszy Układ, zwane dalej Stronami Układu,

biorąc pod uwagę zniszczenia, jakie spowodowałyby dla całej ludzkości wojna jądrowa, i konieczność podjęcia w związku z tym wszelkich wysiłków dla zapobieżenia niebezpieczeństwu takiej wojny oraz kroków dla zapewnienia bezpieczeństwa narodów,

przekonane, że rozprzestrzenianie broni jądrowej poważnie zwiększyłoby niebezpieczeństwo wojny jądrowej,

zgodnie z rezolucjami Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych, wzywającymi do zawarcia porozumienia o zapobieżeniu szerszemu rozprzestrzenianiu broni jądrowej,

zobowiązując się do współpracy w ułatwianiu stosowania środków zabezpieczających Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej,

wyrażając poparcie dla badań, rozwoju i innych wysiłków zmierzających do rozszerzenia stosowania, w ramach systemu środków zabezpieczających Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej, zasady skutecznej kontroli przepływu wyjściowych i specjalnych materiałów rozszczepialnych przy użyciu aparatów i innych środków technicznych w niektórych kluczowych punktach,

potwierdzając zasadę, że korzyści z pokojowego zastosowania techniki jądrowej, włączając w to wszelkie technologiczne produkty uboczne, które mogą być uzyskane przez państwa dysponujące bronią jądrową w wyniku rozwoju jądrowych urządzeń wybuchowych, powinny być udostępnione dla celów pokojowych wszystkim Państwom Stronom Układu zarówno dysponującym, jak i nie dysponującym bronią jądrową,

przekonane, że w ramach tej zasady wszystkie Strony Układu mają prawo do uczestniczenia w możliwie jak najszerszej wymianie informacji naukowych i przyczyniania się, indywidualnie lub we współpracy z innymi państwami, do dalszego rozwoju wykorzystania energii atomowej dla celów pokojowych;

deklarując zamiar doprowadzenia możliwie jak najszybciej do zaprzestania wyścigu zbrojeń jądrowych i podjęcia skutecznych kroków w kierunku rozbrojenia jądrowego,

wzywając wszystkie państwa do współpracy w osiągnięciu tego celu,

przypominając, że we wstępie Układu o zakazie prób broni jądrowej w atmosferze, w przestrzeni kosmicznej i pod wodą z 1963 roku Strony tego Układu wyraziły zdecydowane dążenie zaprzestania na zawsze wszelkich doświadczalnych wybuchów broni jądrowej i kontynuowania w tym celu rokowań,

pragnąc przyczynić się do osłabienia napięcia międzynarodowego i wzmocnienia zaufania między państwami w celu ułatwienia zaprzestania produkcji broni jądrowej, zniszczenia wszystkich jej zapasów oraz eliminacji broni jądrowej i środków jej przemoszenia z arsenałów narodowych na podstawie układu o powszechnym i całkowitym rozbrojeniu pod ścisłą i skuteczną kontrolą międzynarodową,

przypominając, że zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych państwa powinny powstrzymać się w swych stosunkach międzynarodowych od groźby użycia siły lub użycia siły zarówno przeciwko integralności terytorialnej lub niezawisłości politycznej któregośkolwiek państwa, jak i od postępowania w inny sposób niezgodny z celami Narodów Zjednoczonych oraz że należy działać na rzecz ustanowienia i utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa poprzez przeznaczanie na zbrojenia jak najmniejszej części światowych zasobów ludzkich i gospodarczych, uzgodniły, co następuje:

Artykuł I

Każde z Państw Stron niniejszego Układu dysponujących bronią jądrową zobowiązuje się do nieprzekazywania komukolwiek bezpośrednio lub pośrednio broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych oraz kontroli nad taką bronią lub takimi urządzeniami wybuchowymi, jak również do nieokazywania pomocy, niezachęcania i mienakłaniania w jakikolwiek sposób jakiegokolwiek państwa nie dysponującego bronią jądrową do produkowania lub uzyskania inną drogą broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych i kontroli nad taką bronią lub urządzeniami wybuchowymi.

Artykuł II

Każde z Państw Stron niniejszego Układu nie dysponujących bronią jądrową zobowiązuje się do nieprzyjmowania od kogokolwiek, bezpośrednio lub pośrednio, broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych oraz kontroli nad taką bronią lub takimi urządzeniami wybuchowymi, do nieprodukowania i nieuzyskiwania inną drogą broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych oraz do nieubiegania się i nieprzyjmowania jakiegokolwiek pomocy w produkowaniu broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych.

Artykuł III

1. Każde z Państw Stron Układu nie dysponujących bronią jądrową zobowiązuje się do przyjęcia środków zabezpieczających ustalonych w porozumieniu, co do którego będą prowadzone rokowania i które będzie zawarte z Międzynarodową Agencją Energii Atomowej, zgodnie z jej Statutem i systemem środków zabezpieczających Agencji, wyłącznie w celu kontroli wykonania jego zobowiązań, przyjętych zgodnie z niniejszym Układem, aby nie dopuścić do przekształcenia energii jądrowej przeznaczonej do celów pokojowych w broń jądrową lub inne jądrowe urządzenia wybuchowe. Procedura zastosowania środków zabezpieczających wymaganych na podstawie niniejszego artykułu będzie stosowana w odniesieniu do wyjściowego lub specjalnego materiału rozszczepialnego niezależnie od tego, czy jest on produkowany, przerabiany lub wykorzystywany w podsta-

wowym urządzeniu jądrowym, czy poza nim. Środki zabezpieczające wymagane na podstawie niniejszego artykułu będą stosowane w odniesieniu do każdego wyjściowego lub specjalnego materiału rozszczepialnego w całej działalności w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej, prowadzonej na terytorium danego państwa, pod jego jurysdykcją lub gdziekolwiek pod kontrolą tego państwa.

2. Każde z Państw Stron Układu zobowiązuje się nie udostępniać: a) wyjściowego lub specjalnego materiału rozszczepialnego lub b) urządzenia lub materiału specjalnie przeznaczonego lub przygotowanego do przerabiania, wykorzystania lub produkcji specjalnego materiału rozszczepialnego jakiegokolwiek państwu nie dysponującemu bronią jądrową dla celów pokojowych, jeżeli ten wyjściowy lub specjalny materiał rozszczepialny nie będzie podlegał środkom zabezpieczającym wymaganim na podstawie niniejszego artykułu.

3. Kontrola wymagana na podstawie niniejszego artykułu powinna być dokonywana w taki sposób, aby odpowiadała postanowieniom artykułu IV niniejszego Układu i nie utrudniała ekonomicznego i technicznego rozwoju Stron Układu i międzynarodowej współpracy w dziedzinie pokojowego wykorzystania energii jądrowej, obejmującego międzynarodową wymianę materiałów jądrowych i urządzeń do przerabiania, wykorzystania lub produkcji materiałów jądrowych dla celów pokojowych, zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu i zasadami stosowania środków zabezpieczających, przedstawionymi we wstępie Układu.

4. Państwa Strony Układu nie dysponujące bronią jądrową zawrą, indywidualnie lub wspólnie z innymi państwami, porozumienia z Międzynarodową Agencją Energii Atomowej mające na celu realizację wymogów niniejszego artykułu, zgodnie ze Statutem Agencji. Rokowania w sprawie takich porozumień powinny rozpocząć się w ciągu 180 dni od dnia wejścia w życie niniejszego Układu. Dla państw, które złożą swoje dokumenty ratyfikacyjne po upływie wspomnianego okresu 180 dni, rokowania w sprawie takich porozumień powinny rozpocząć się nie później niż w dniu złożenia tych dokumentów. Porozumienia te powinny wejść w życie nie później niż po upływie 18 miesięcy od dnia rozpoczęcia rokowań.

Artykuł IV

1. Żadne z postanowień niniejszego Układu nie może być interpretowane jako naruszające nieodłączne prawo wszystkich Stron Układu do rozwoju badań, produkcji i wykorzystania energii jądrowej dla celów pokojowych, bez dyskryminacji i zgodnie z artykułami I i II niniejszego Układu.

2. Wszystkie Strony Układu zobowiązują się ułatwiać, w możliwie jak najszerszym zakresie, wymianę wyposażenia, materiałów oraz informacji naukowych i technicznych dotyczących pokojowego wykorzystania energii jądrowej i mają prawo uczestniczyć w tej wymianie. Strony Układu, będące w stanie to czynić, będą również współpracować w przyczynianiu się, indywidualnie lub wspólnie z innymi państwami lub organizacjami międzynarodowymi, do dalszego rozwoju wykorzystania energii jądrowej dla celów pokojowych, w szczególności na terytoriach Państw Stron Układu nie dysponujących bronią jądrową, z należyтым uwzględnieniem potrzeb rozwijających się regionów świata.

Artykuł V

Każda ze Stron niniejszego Układu zobowiązuje się do podjęcia właściwych kroków w celu zapewnienia, zgodnie z niniejszym Układem, pod odpowiednim międzynarodowym

nadzorem i przy pomocy właściwej procedury międzynarodowej, aby potencjalne korzyści wynikające z jakiegokolwiek pokojowego zastosowania wybuchów jądrowych były udostępnione bez dyskryminacji Państwom Stronom niniejszego Układu nie dysponującym bronią jądrową i aby cena za wykorzystanie urządzeń wybuchowych dla takich Stron Układu była możliwie jak najniższa i nie obejmowała kosztów badań i rozwoju. Państwa Strony niniejszego Układu nie dysponujące bronią jądrową będą mogły uzyskać takie korzyści, zgodnie ze specjalnym międzynarodowym porozumieniem lub porozumieniami, poprzez właściwy organ międzynarodowy, w którym państwa nie dysponujące bronią jądrową będą odpowiednio reprezentowane. Rokowania w tej sprawie powinny rozpocząć się możliwie jak najszybciej po wejściu w życie Układu. Państwa Strony Układu nie dysponujące bronią jądrową mogą również, jeżeli będą sobie tego życzyły, uzyskać takie korzyści na zasadzie dwustronnych porozumień.

Artykuł VI

Każda ze Stron niniejszego Układu zobowiązuje się do prowadzenia w dobrej wierze rokowań w sprawie skutecznych kroków mających na celu zaprzestanie w najbliższym czasie wyścigu zbrojeń jądrowych, w sprawie rozbrownienia jądrowego oraz w sprawie Układu o powszechnym i całkowitym rozbrownieniu pod ścisłą i skuteczną kontrolą międzynarodową.

Artykuł VII

Żadne z postanowień niniejszego Układu nie narusza prawa jakiegokolwiek grupy państw do zawierania regionalnych układów mających na celu zapewnienie całkowitej nieobecności broni jądrowej na ich terytoriach.

Artykuł VIII

1. Każda ze stron niniejszego Układu może zgłosić poprawkę do tego Układu. Tekst każdej zgłoszonej poprawki przedstawia się Rządowi-Depozytariuszom, które przesyła go wszystkim Stronom Układu. Następnie, jeżeli żąda tego jedna trzecia lub więcej Stron Układu, Rządy-Depozytariusze dla rozpatrzenia takiej poprawki zwołają konferencję, na którą zaproszą wszystkie Strony Układu.

2. Każda poprawka do niniejszego Układu powinna być przyjęta większością głosów wszystkich Stron Układu, włączając w to głosy wszystkich Państw Stron Układu dysponujących bronią jądrową oraz wszystkich innych Stron Układu, które w dniu rozesłania poprawki są członkami Rady Gubernatorów Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej. Poprawka wchodzi w życie dla każdej Strony Układu, która złoży dokument ratyfikacyjny tej poprawki, po złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych przez większość Stron Układu włączając dokumenty ratyfikacyjne wszystkich Państw Stron Układu dysponujących bronią jądrową oraz wszystkich innych Stron Układu będących w dniu rozesłania poprawki członkami Rady Gubernatorów Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej. Następnie dla każdej innej Strony Układu poprawka wchodzi w życie w dniu złożenia przez nią dokumentu ratyfikacyjnego tej poprawki.

3. Po upływie pięciu lat od wejścia w życie niniejszego Układu powinna być zwołana w Genewie (Szwajcaria) konferencja Stron Układu, mająca za zadanie zbadanie funkcjonowania Układu dla upewnienia się, że cele określone we wstępie oraz postanowienia Układu są realizowane. Po upływie każdego następnego pięciu lat większość Stron Układu może, występując z odpowiednią propozycją do Rządów

Depozytariuszy, spowodować zwołanie kolejnych konferencji w celu sprawdzenia funkcjonowania niniejszego Układu.

Artykuł IX

1. Niniejszy Układ jest otwarty do podpisu dla wszystkich państw. Każde państwo, które nie podpisze Układu przed jego wejściem w życie zgodnie z ustępem 3 niniejszego artykułu, może przystąpić do niego w dowolnym czasie.

2. Niniejszy Układ podlega ratyfikacji przez państwa, które go podpisały. Dokumenty ratyfikacyjne i dokumenty przystąpienia składane będą Rządowi Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii oraz Stanów Zjednoczonych Ameryki, które niniejszym zostają wyznaczone jako Rządy-Depozytariusze.

3. Niniejszy Układ wchodzi w życie po jego ratyfikacji przez państwa, których rządy zostały wyznaczone Depozytariuszami Układu, i 40 innych państw, które podpisały niniejszy Układ, oraz po złożeniu przez te państwa dokumentów ratyfikacyjnych. Dla celów niniejszego Układu państwem dysponującym bronią jądrową jest państwo, które wyprodukowało i dokonało wybuchu broni jądrowej lub innego jądrowego urządzenia wybuchowego przed dniem 1 stycznia 1967 roku.

4. Dla państw, które złożą dokumenty ratyfikacyjne lub dokumenty przystąpienia po wejściu w życie niniejszego Układu, wejdzie on w życie w dniu złożenia ich dokumentów ratyfikacyjnych lub dokumentów przystąpienia.

5. Rządy-Depozytariusze niezwłocznie poinformują wszystkie państwa, które Układ podpisały lub do niego przystąpiły, o dacie złożenia każdego podpisu, dacie złożenia każdego dokumentu ratyfikacyjnego lub dokumentu przystąpienia, dacie wejścia w życie niniejszego Układu, dacie otrzymania każdego żądania zwołania konferencji oraz o innych zawiadomieniach.

6. Niniejszy Układ zostanie zarejestrowany przez Rządy-Depozytariusze zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych.

Artykuł X

1. Każda ze Stron niniejszego Układu, zgodnie ze swą suwerennością państwową, ma prawo wystąpić z Układu, jeżeli uzna, że wyjątkowe okoliczności związane z przedmiotem niniejszego Układu zagroziły najwyższym interesom jej kraju. O wystąpieniu Strona Układu powinna zawiadomić na trzy miesiące wcześniej wszystkie inne Strony Układu oraz Radę Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych. Powiadomienie takie powinno zawierać oświadczenie o wyjątkowych okolicznościach, które Strona Układu uważa za zagrażające jej najwyższym interesom.

2. Po upływie 25 lat od wejścia w życie Układu zostanie zwołana konferencja w celu podjęcia decyzji, czy Układ powinien pozostawać w mocy na czas nieokreślony, czy też obowiązywanie Układu powinno zostać przedłużone na dodatkowo ustalony okres lub okresy. Decyzja ta zostanie podjęta większością głosów Stron Układu.

Artykuł XI

Niniejszy Układ, którego teksty rosyjski, angielski, francuski, hiszpański i chiński są jednakowo autentyczne, zostanie złożony w archiwach Rządów-Depozytariuszy. Rządy-Depozytariusze prześlą należycie uwierzytelnione kopie niniejszego Układu Rządowi Państw, które Układ podpisały lub do niego przystąpiły.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie upełnomocnieni, podpisali niniejszy Układ.

Sporządzono w trzech egzemplarzach w miastach Moskwie, Waszyngtonie i Londynie dnia pierwszego lipca tysiąc dziewięćset sześćdziesiątego ósmego roku.

В удостоверение чего нижеподписавшиеся, должным образом на то уполномоченные, подписали настоящий Договор.

Совершено в трех экземплярах в городах Москве, Вашингтоне и Лондоне июля месяца I дня тысяча девятьсот шестьдесят восьмого года.

In witness whereof the undersigned, duly authorized, have signed this Treaty.

Done in triplicate, at the cities of Moscow, Washington and London, the 1st day of July one thousand nine hundred and sixty-eight.

En foi de quoi les soussignés, dûment habilités à cet effet, ont signé le présent Traité.

Fait en trois exemplaires à Moscou, Washington et Londres, le 1-er juillet mil neuf cent soixante-huit.

En testimonio de lo cual, los infrascritos, debidamente autorizados, firman este Tratado.

Hecho en tres ejemplares, en las ciudades de Moscú, Washington y Londres, el día I de julio de mil novecientos sesenta y ocho.

為此，下列代表各秉正式授予之權謹
簽字於本條約，以昭信守。

本條約共繕三份於公曆一千九百六十八年七月一日訂於莫斯科華盛頓及倫敦。